

«استقامت و صبر» شرط دستیابی به سعادت/ تفاوت بهره افراد از سعادت

آنچه انسان را پیر می‌کند و کمر شکن است «استقامت» است. خداوند بر استقامت ورزیدن پیامبر(ص) تأکید داشته است.

خبرگزاری مهر- آنچه انسان را پیر می‌کند و کمر شکن است «استقامت» است. خداوند بر استقامت ورزیدن پیامبر(ص) تأکید داشته است.

خواجه نصیرالدین طوسی در معنای «استقامت» می‌گوید: صبر بازداشتن نفس از بی‌تابی در برابر ناملایمات و مصایب است. صبر باطن را از اضطراب و زبان را از شکایت و اعضا و جوارح را از حرکات غیر مادی باز می‌دارد.

صبر بر عبادات و طاعات و بلاها و مصایب و گناهان و معاصی، انسان را از افتادن در جاده انحراف و سرنگون شدن در چاه هلاکت و تسلیم شدن در برابر طاغوت‌ها و شیطان‌ها و از این که دینش را از دست بگذارد در مصونیت و حفاظت می‌برد. در توضیح «استقامت»؛ به جا است بدانیم که در چند جای قرآن، به پیامبر(ص) امر به استقامت شده است، یکی در سوره هود که از آن حضرت نقل است که فرمود شَتَّنی سورة هود لَمکان هذه الآية: فاستعَم کما امرت و من تاب معک؛ سوره هود مرا پیر کرد، به سبب وجود این آیه: پس استقامت بورز تو و هر که با تو توبه کرده است همانگونه که فرمان داده شده‌ای (سوره مریم آیه 18).

امام خمینی (ره) در سخنان خود، زیاد بر این حدیث تأکید می‌کردند. به واقع، آنچه انسان را پیر می‌کند و کمر شکن است «استقامت» است. به همین منظور، خداوند در آیه دیگری به استقامت ورزندگان بشارت می‌دهد: آنان که گفتند پروردگار ما الله است، سپس استقامت ورزیدند، فرشتگان بر آنان فرود آیند که نترسید و غمگین نباشید و بشارت ما بر شما به بهشتی که وعده داده شده‌اید.

بنابراین، صرف ایمان به خداوند پذیرش دین و مذهب اهل بیت(ع) کافی نیست، بلکه باید در این راه پایداری کنیم و استقامت به خرج دهیم. باید مراقب باشیم تا لحظه‌ای منحرف نشویم. اگر کسی این گونه باشد، خداوند از هیچ خیری در حق او فروگذار نمی‌کند. چنین کسی مستجاب الدعوه است؛ هر چه از خدا بخواهد به او اعطا می‌کند و او نیز جز آنچه مرضی خداست انجام نمی‌دهد؛ ملائکه هم با او مصافحه می‌کنند و دست می‌دهند البته کسانی که به درجات بالاتر و کامل‌تری رسیده باشند ملائک را می‌بینند و مصافحه آنها را درک می‌کنند.

امام صادق (ع) می‌فرماید: آزاد، در همه حالات آزاد است؛ اگر حادثه‌ای به او برسد استقامت و شکیبایی می‌ورزد، و اگر مصایب شکننده براو هجوم کنند او را نمی‌شکنند و اگر اسیر شود یا شکست بخورد یا آسانی‌اش به سختی تغییر یابد زیانی نمی‌بیند؛ چنان که یوسف صدیق امین به بردگی رفتن و شکست به او ضربه نزد، و خدا جباری را که بر او ستم ورزید، پس از آن که ارباب بود برده یوسف نمود، پس او را به رسالت و پیامبری فرستاد و به وسیله او بر امتی رحم کرد. آری، صبر این چنین است، خیر و خوشی و خوبی به دنبال آن است؛ پس صبر کنید و وجودتان را به صبر وادارید تا به پاداش و اجر و ثمرات صبر برسید.

حضرت باقر(ع) فرمود: بهشت پیچیده به ناگواری‌ها و صبر است، پس کسی که در دنیا بر ناگواری‌ها صبر کند وارد بهشت می‌شود و دوزخ پیچیده به لذت‌ها و خواسته‌های نامعقول است؛ پس کسی که لذت‌ها و خواسته‌های نامعقول را به نفس خود دهد وارد آتش می‌شود.

تفاوت بهره افراد از «سعادت»؛

اما مسلمانان فرقه‌های گوناگونی دارند، همیشه هم کسانی بوده‌اند که می‌خواسته‌اند راه صحیح را بشناسند، تحقیق هم کرده‌اند، ولی موفق نشده‌اند، به خصوص در دوران ائمه اطهار(ع) کسانی بودند که در گوشه و کنار زندگی می‌کردند؛ می‌خواستند اسلام را دقیقاً بشناسند، ولی شرایط اجتماعی آن دوران و حکومت‌های جابرانه مانع از این کار بود. این دسته افراد به اندازه‌ای که شناخت پیدا کرده‌اند، مسئولیت دارند و باید به همان مقدار عمل کنند. طبعاً استحقاق همه گونه عنایتی را هم ندارند، چون تمام راه را نیپیموده‌اند، در چیزهایی که شناخته‌اند کمالاتی وجود داشته که آنها به دلیل عمل نکردن، به آنها دست نیافته‌اند، هر چند تقصیری در زمینه شناخت نداشته‌اند.

خداوند هم در همین حد پاداش آنها را خواهد داد: آنها در شناخت «تقصیر» نداشته‌اند بلکه قصور داشته‌اند، (سوره کهف آیه 30) ولی به آنچه فهمیده‌اند عمل کرده‌اند. خداوند هم به همان اندازه پاداششان می‌دهد. اما کسانی که مقصد را شناخته‌اند

و با تلاش و کوشش خود نیز در مسیر صحیح گام نهاده‌اند و برای طی طریق، مشمول توفیق الهی شده‌اند. یعنی شیعه اهل بیت(ع) هستند دیگر هیچ مشکلی ندارند، مگر در زمینه عمل، و باید در عمل بکوشند، چون هدف و راه را درست شناخته‌اند. البته اینها هم از لحاظ معرفت، مراتبی دارند. چنین نیست که هر کس شیعه شده، تمام دستورات اهل بیت(ع) را در همه ابعادش بشناسد، مراتب علم و معرفت افراد با یکدیگر فرق می‌کند.

ممکن است برخی به شناخت کامل تمام جزئیات نرسیده باشند و بالتبع از درک آثار آن نیز محروم خواهند شد، هر کس به شناخت کامل‌تر رسیده باشد از آثار بیشتری هم برخوردار خواهد شد.

کسانی که مقصد را درست تشخیص داده‌اند راه را هم درست رفته‌اند و تمام توانشان را نیز برای رسیدن به آن به کار گرفته‌اند همان کسانی که در دنیا و آخرت، غرق در نعمت‌های خدا خواهند شد.